

Ρεπορτάζ **ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΑΡΟΥ**

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ο κ. Κ. Σημίτης ασχολείται με τα σοβαρά. Με εκείνα που πραγματικά αξίζουν τον κόπο. Και ασχολήθηκε προσωπικά με ένα από τα πλέον σημαντικά εκσυγχρονιστικά εγχειρήματα, το οποίο σχετίζεται με τη λερναία ύδρα της πολυνομίας ή άλλως της πρωτοφανούς νομοθετικής γραφειοκρατίας που φρενάρει τη δημόσια διοίκηση, την πρόοδο σε όλους τους τομείς, ταλαιπωρεί πολίτες, δυσκολεύει τις σχέσεις τους με τη διοίκηση και θέτει εμπόδια ανυπέβλητα σε αυτό που ονομάζουμε κράτος δικαίου. Κατα-

νοώντας ο Πρωθυπουργός τη μέγιστη σημασία που έχει η απλοποίηση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας σε όλους τους τομείς (ασφαλιστικό, περιβάλλον, φορολογία και λοιπά) για την εύρυθμη λειτουργία του κράτους και τον περιορισμό της αυθαιρέσας και της παρανομίας, φαινόμενα που εκτρέφει η πολυνομία, με απόφασή του προχώρησε σε συγκρότηση επιτροπής που ξεκίνησε ήδη το έργο της. Η απόφαση Σημίτη, με ημερομηνία 4 Ιουνίου 2003, για τη συγκρότηση της επιτροπής ήταν ουσιαστικά το εναρκτήριο λάκτισμα για να δρομολογηθεί – ήδη έχουν γίνει πολλά και σημαντικά – το εγχείρημα. Το

να κωδικοποιηθεί, τούτέστιν να απλοποιηθεί, η νομοθεσία μας σε όλους τους τομείς και σε όλα τα υπουργεία αποτελεί πράκτειο έργο. Η Επιτροπή, η οποία υπάγεται σύμφωνα με τον νόμο που ψηφίστηκε στη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου (άλλωστε στον κ. Σωκράτη Κοσμίδη ανήκει η πατρότητα του όλου έργου), προεδρεύεται από τον αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Κ. Μενουδάκο και μετέχουν σε αυτήν ανώτατοι δικαστικοί από τον Άρειο Πάγο, το Συμβούλιο της Επικρατείας και το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και δύο πανεπιστημιακοί.

■ Επιτροπή ανώτατων δικαστικών ανέλαβε να κωδικοποιήσει τη νομοθεσία. Τι δλώνει ο πρόεδρος της, αντιπρόεδρος του ΣτΕ κ. Κ. Μενουδάκος

Απόφαση Σημίτη για την πολυνομία

Ποια είναι η κατάσταση που έρχεται να μεταβάλει το κυβερνητικό εγχείρημα για την κωδικοποίηση της νομοθεσίας και τι σημαίνουν στην πράξη πολυνομία και νομοθετική ακαταστασία; Η εισηγητική έκθεση του νέου νόμου για τη σύσταση της Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης (έτσι είναι η επωνυμία της) τα λέει όλα. Περιγράφει με ουσιαστικό τρόπο τη επικρατεί και γιατί η πολυνομία, η απουσία κωδικοποίησης, νομοθετικής τάξης δηλαδή, δημιουργεί φαινόμενα και παράγει συνέπειες που συμβάλλουν, αν δεν προκαλούν, διόγκωση της παρανομίας, της αυθαιρέσας και ένα σπρεβλό σύστημα λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης που βλάπτει τους πολίτες, τη χώρα και τη δημοκρατία.

■ Αλλαγές και ανατροπές

Να λοιπόν πώς περιγράφει η εισηγητική έκθεση το νομοθετικό μας σύμμερο:

● Τα όργανα του κράτους και η εκτελεστική εξουσία παράγουν μεγάλο αριθμό νόμων είτε για να ρυθμίσουν καινούργια πράγματα είτε για να καλύψουν κενά της νομοθεσίας είτε για να συμπληρώσουν άλλα ή για να καταρτήσουν ήδη ισχύοντες νόμους *ων ουκ έστιν τέλος*.

● Τις περισσότερες φορές οι νομοθετικές αλλαγές είναι ριζικές – πρόκειται για ανατροπές στην κυριολεξία – και μάλιστα γίνονται τόσο συχνά που ακόμη και οι ειδικοί δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν τι ισχύει και τι έχει καταργηθεί.

● Η πληθώρα αυτών των νόμων, υπουργικών αποφάσεων και προεδρικών διαταγμάτων μόνο με δαίδαλο μπορεί να παραμοιαστεί. Διατάξεις επί διατάξεων, ασάφειες, αντιφάσεις, επαναλήψεις και η συνέπεια απ' όλα αυτά η αβεβαιότητα στους πολίτες και στη διοίκηση για το ποια ρύθμιση ισχύει και ποια δεν ισχύει.

«Η αβεβαιότητα αυτή» αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση «είναι η αιτία παραγωγής νέων νομοθετημάτων για την αποσαφήνιση του νομικού καθεστώτος, με αποτέλεσμα να δημιουργείται φαύλος κύκλος που ενισχύει περαιτέρω την πολυνομία...»

● Η ανασφάλεια δικαίου, η οποία αποτελεί φυσική απόρροια της διασπαρτής πολυνομίας, έχει αυτονόητες δυσμενείς συνέπειες για τους πολίτες, τα δικαιώματά τους, τις σχέσεις τους με το κράτος, τις συναλλαγές, την εθνική οικονομία, το κοινωνικό σύνολο.

● Αποτελεί αιτία και πηγή διενέξεων,

Εγγραφο Κοσμίδη προς όλους τους υπουργούς. Ποια υπουργεία θα πάρουν πρώτα σειρά

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ

Η Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης ξεκίνησε ήδη δουλειά. Οι άμεσες προτεραιότητες, όπως εξήγησε μιλώντας στο «Βήμα» ο πρόεδρος της κ. Κ. Μενουδάκος (φωτογραφία), θα είναι εκείνες που σχετίζονται με την καθημερινότητα του πολίτη και τα δικαιώματά του, τις σχέσεις του με τη δημόσια διοίκηση και τον κρατικό μηχανισμό

αμφισβητήσεων και διαφορών που φθάνουν στη δικαιοσύνη προς επίλυση αυξάνοντας τον όγκο των δικαστικών υποθέσεων και καθυστερώντας την εκκαθάρισή τους. Νέος φαύλος κύκλος δηλαδή.

■ Εκκλήση προς υπουργούς

Με αυτά τα δεδομένα η πρωθυπουργική πρωτοβουλία, που έλαβε ήδη σάρκα και οστά, άρχισε να αποδίδει τα πρώτα και σημαντικά αποτελέσματα. Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου και εκ των στενών συνεργατών του κ. Σημίτη, ο κ. Σωκράτης Κοσμίδης, με επιστολή του προς όλους τους υπουργούς τούς κάλεσε άμεσα και εντός συγκεκριμένης προθεσμίας να ενη-

μερώσουν ποιες πρέπει να είναι για το υπουργείο τους, για το αντικείμενό τους, οι νομοθετικές προτεραιότητες για κωδικοποίηση. Με άλλα λόγια ποια νομοθετήματα πρέπει να τύχουν άμεσης επεξεργασίας.

Ήδη πολλά υπουργεία, με πρώτο εκείνο της Εθνικής Οικονομίας, το οποίο έχει και μεγάλο όγκο νομοθετημάτων (φορολογικές ρυθμίσεις, συνταξιοδοτικά, νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κτλ.), ανταποκρίθηκαν στην έκκληση Κοσμίδη.

■ Ο κώδικας φορολογίας

Οι φορολογικές ρυθμίσεις που θα συγκεντρωθούν σε έναν ή και δύο

κώδικες θα αποτελέσουν άμεση προτεραιότητα για την Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης, η οποία ήδη ξεκίνησε τις εργασίες της. Οι λόγοι προφανείς. Ουδείς με ασφάλεια γνωρίζει τι ισχύει για τη φορολογία και τι δεν ισχύει. Από την ενημέρωση που έχει η Επιτροπή από το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ο ενιαίος κώδικας φορολογίας, για παράδειγμα, θα περιλαμβάνει:

● Όλες τις ρυθμίσεις για τη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

● Τις ρυθμίσεις για τη φορολογία κεφαλαίου.

● Τις ρυθμίσεις για τον φόρο προσθήμενης αξίας.

● Τις ρυθμίσεις για τον κώδικα βιβλίων και στοιχείων.

Με τον ίδιο τρόπο θα γίνει ενιαίος κώδικας για τις ασφαλιστικές ρυθμίσεις, για τη νομοθεσία για το περιβάλλον, τις επενδύσεις, την υγεία και λοιπά. Πώς γίνεται όμως η κωδικοποίηση και τι πρακτικά σημαίνει; Σημαίνει ότι συγκεντρώνονται οι διάσπαρτοι νόμοι, οι υπουργικές αποφάσεις και προεδρικές διατάγματα απλώς σε έναν κώδικα; Ο κ. Μενουδάκος εξηγεί πως, όταν λέμε κωδικοποίηση, εννοούμε μια πολύ ουσιαστική διαδικασία. Οι νόμοι αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο με κριτήριο το θέμα που ρυθμίζουν. Η κωδικοποίησή τους σημαίνει απλοποίηση, ξεκαρτάρισμα, ξαναγράψιμο διατάξεων που δεν είναι σαφείς ή αναφύσκουν με άλλες, απάλειψη όσων δεν ισχύουν πια, είτε γιατί έχουν καταργηθεί στην πράξη είτε διότι έχουν καταργηθεί από άλλους νόμους αλλά παρ' όλα ταύτα υπάρχουν δημιουργώντας σύγχυση. Η κωδικοποίηση σημαίνει ξαναγράψιμο των νόμων με τρόπο απλό και κατανοητό, ανάλογα με το θέμα, έτσι ώστε ο πολίτης και κάθε ενδιαφερόμενος με εύκολο και σαφή τρόπο να μπορεί να αντιληφθεί τι ρυθμίζεται σε κάθε περίπτωση, ποια δικαιώματα γεννώνται και ποιες υποχρεώσεις.

■ Ξεκάθαρτες διατάξεις

Για να γίνει μάλιστα αντιληπτό από όλα τα υπουργεία και τους αρμοδίους σε αυτά ότι κωδικοποίηση σημαίνει μια ουσιαστική δουλειά, η Επιτροπή ήδη συνέταξε εγχειρίδιο πολυσέλιδο και πρακτικό που περιγράφει τι ακριβώς θα γίνει. Πώς ένας καινούργιος κώδικας που θα περιλαμβάνει τη νομοθεσία για το περιβάλλον, για παράδειγμα, θα είναι συνταγμένος. Το εγχειρίδιο αυτό, το οποίο στην πραγματικότητα αποτελεί «αυφλοσούρη» για να κατανοήσουν τα υπουργεία το εγχείρημα, δίδει μια σαφή εικόνα για το πώς θα είναι οι νόμοι μας μόλις η κωδικοποίησή τους ολοκληρωθεί.

Σαφείς, σύντομοι, χωρίς περιττά και αντιφατικά, με ξεκάθαρους διατάξεις. Ακόμη και τα άρθρα τους, όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο αυτό, δεν μπορούν να είναι «σχοινοτενή», δηλαδή τεράστια, με δεκάδες παραγράφους. Θα είναι σύντομα και σαφείς άρθρα. Για να καταλαβαίνουν όλοι – και πάντως με ευκολία οι ειδικοί, πράγμα που σήμερα δεν συμβαίνει – τι ισχύει και τι δεν ισχύει.

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Κέρδος για το κράτος δικαίου

ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ αυτής της υπερπροσπάθειας που έπρεπε από δεκαετίες να έχει γίνει είναι τεράστιο. Και πάλι να ανατρέξουμε στην εισηγητική του νέου νόμου έκθεση που και αντιγράφουμε μια περιεκτική της: «Η προσπάθεια αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα να καταστεί η νομοθεσία προσεγγίσιμη και κατανοητή από τους αποδέκτες της, δηλαδή κατά βάση τους πολίτες, να περιοριστεί η παράνομη δράση της διοίκησης, η οποία σε μεγάλο βαθμό σφραγίζεται στις ασάφειες και αντιφάσεις της νομοθεσίας, να διευρυνθεί το κράτος δικαίου, να περιοριστεί η επιφυλακτικότητα και καχυποψία των πολιτών έναντι της

κρατικής εξουσίας και των οργάνων της, και να ενισχυθεί τελικά ο σεβασμός προς το δημοκρατικό πολιτεύμα».

Και κάτι τελευταίο. Και ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Κ. Καραμανλής, μιλώντας στη Θεσσαλονίκη για τις προτεραιότητες του κυβερνητικού προγράμματός του, ανέφερε στα πιο σημαντικά την κωδικοποίηση της νομοθεσίας, τονίζοντας την αναγκαιότητά της για τον εκσυγχρονισμό του κράτους και για τα δικαιώματα των πολιτών. Και είχε δίκιο. Ισως όμως διέλαθε της προσοχής του το γεγονός ότι το έργο αυτό ήδη έχει ξεκινήσει. Ευτυχώς.